(980060)

한국전쟁관련 북경주재 헝가리대사관 보고서 1

CO0001322
국사편찬위원회

국 원 회

0
11.0723
17
.1(1)

한국전쟁 관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서1

총 23매

청구기호	등록번호	문서번호	자료종류	자료명	생산연월	수량	발행처	발급	수급	페이지	비고
	980060		Report	Diner at the Soviet Embassy	1950.11.28.	2				1	한국전쟁관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서 1.
	980060		Report	Conversation with the Soviet Ambassador Roshtsin	1950.8.23.	4				3	한국전쟁관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서 1.
	980060		Report	Visit to Soviet Ambassador Roshtsin	1950.12.7.	5				7	한국전쟁관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서 1.
	980060		Report	Visit to the Soviet Ambassador	1950.1.10.	5				12	한국전쟁관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서 1.
	980060		Report	Meeting with the North-Korean Ambassador Lee Ju-Yong	1951.1.2.	3				17	한국전쟁관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서 1.
	980060		Report	Conversation with the North Korean Ambassador Lee Ju Yong	1951.4.7.	4				20	한국전쟁관련 북경주재 헝가리 대사관 보고서 1.

자료수: 6 , 총자료수: 6

1. Vacsora a szovjet nagykövetségen (Diner at the Soviet Embassy)
Peking, November 28, 195o.
oo2135/195o. 2 pages

The Soviet military attache on the Korean war, where are about 2oo ooo of Chinese volunteers at the present. Four division of the North-Korean Army broke out of Taegu and with 25oo prisoners of war returned to North.

2. Beszélgetés Roscsin szovjet nagykövettel (Conversation with the Soviet Ambassador Roshtsin)
Peking, August 23, 195o.
oo15o3/195o. 4 pages

The bombardment in North Korea become very seriously, cities,villages falled in to ruin, and Seoul destroyed,too. Suffers among the civil population are more than the Army's and the Korean soldiers do not take prisoners but kill the American soldiers in revenge.

3. Látogatás Roscsin szovjet nagykövetnél (Visit to Soviet Ambassador Roshtsin)
Peking, December 7,195o.
567/195o. 5 pages

Talking about the Korean war the Soviet ambassador told that North-Korean Army and the Chinese volunteers, cca 5oo ooo soldiers started a counter-attack, reconquered Pyonyang, the desorganised American troops run away,etc.

4. Látogatás a szovjet nagykövetnél (Visit to the Soviet Ambassador)
Peking, January 1o, 195o.
oo131/ 1951. 5 pages

About the Chinese situation, the Soviet-Chinese relations.On the Korean situation the Ambassador Roshtsin told: Though the Chinese volunteers reoccupied Seoul, the Chinese government does not satisfied with the results of the last fights, the American troops could escape from the encirclement.

5. Találkozás a koreai nagykövettel, Ri Dzu Jennel (Meeting with the North-Korean Ambassador Lee Ju-Yong)
Peking, January 2, 195l.
oo144/ 1951. 3 pages

On the sanitary problems at the Hungarian Hospital in North Korea, Changchun, on the Hungarian food aid transport for North Korea.

6. Beszélgetés Ri Dzu Jennel, a pekingi koreai nagykövettel (Conversation with the North Korean Ambasador Lee Ju-Yong)
Peking, April 7, 1951.
oo471/1951 4 oldal

The Ambassador repeated different propaganda phrases only.

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KÖVETSÉGE

Peking, 1950 augusztus 23.

332./biz.-1950.

MAGYAR KÜLÜGYMINISZTÉRIUM
Ügykezelési
1950 SZEP 22
ÉRKEZETT:
001593

Tárgy: Beszélgetés Roscsin szovjet nagykövettel.

Szabadságomról való visszatérésem után augusztus 21-én látogatást tettem Roscsin szovjet nagykövetnél, hogy az aktuális politikai kérdésekről, amelyeket szabadságom következtében az utóbbi időben nem tudtam megfelelően figyelemmel kísérni, informálódjak. Először persze a koreai kérdésről beszéltünk. A hadihelyzetről naponta kapunk értesitést, tehát az a része kevésbbé érdekes, ellenben jelentésemben két figyelemreméltó kérdést tartok szükségesnek röviden vázolni.

1./ Koreában a bombázások rendkivüli méreteket öltöttek. Egész területek pusztultak el az amerikai légiterrortámadások következtében. A tőle nyert információ szerint százezrek pusztultak el és váltak hajléktalanokká, akik a mezőkön, az országut mellett ütik fel tanyájukat. A gazdasági helyzet igen megromlott. Városok, falvak pusztultak el csaknem teljesen. Seul mint milliós város, hihetetlen képet mutat, csaknem az egész központi területe a földdel egyenlővé lett téve.

2./ Közölte még, hogy állitólag a bombázások következtében a civil lakósság közötti veszteség sokkal nagyobb mint a harcban álló hatonaságé. Ennek van természetesen másik oldala is. A koreai hazafiak gyülölete az amerikai terrorbombázások következtében határtalanná vált. Ahogy ő mondja, a hadsereg katonái minden felsőbb parancsnokságtól jött utasitás ellenére nem vesznek foglyokat. Minden egyes amerikait, aki kezükbe kerül, könyörtelenül kivégeznek. A főparancsnokság látva a katonaság elkeseredését és jogos felháborodását, mert hiszen a cél az amerikaiak megsemmisitése, nem akadályozza az amerikaiak lemészárlását. Ez jellemző a hadviselés mostani stádiumára.

3./ Rátérve a kinai politikai helyzetre, Roscsin szerint a gazdasági helyzet gyorsan javul. Julius-augusztus hónapban a bankóprés teljesen megállt, a forgalomban lévő pénz mennyisége egyáltalán nem növekedett. Igaz, hogy az erős esőzések következtében az árviz ujból sulyosan érintette Kina lakósságát. Az árviz főleg Dél-Anvei tartományt, Északkinát és a tavalyi árvizes területeket érintette. Az árviz alatt lévő termőföldek területe cca 2 millió hektárt tesz ki. Abban reménykednek, hogy most már az

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j- 10.d. 26

11

esőzési évszak befejeződött, a víz hamar lemegy és a második vetéssel, ha sikerül, nagyban lehet majd enyhiteni az inséget. Ezenkivül kb. 2 millió tonna gabonafelesleg is mutatkozik és ezzel állitólag biztositani tudják, hogy éhinség ezen a területen nem lesz.

4./ Egyébként a nyári időszakot a kormányzat felhasználta arra, hogy egy egész csomó igen fontos aktuális kérdésben a szükséges előmunkálatokat elvégezze, hogy előrevigyék Kina gazdasági, politikai, kulturális ügyeit.

4./ A földreform végrehajtására vonatkozólag az eddig is széles méretü előkészületeket kibővitették és egy egész hadsereg, kiképzett instruktorok fognak rendelkezésre állni az őszi betakaritás utáni földreform végrehajtására. Roscsin szerint százezrekről van szó, akik a földreform végrehajtásának kiképző tanfolyamán tanulnak.

5./ Igen fontos gazdaságpolitikai hirt is közölt velem Roscsin, nevezetesen, hogy a Népi Politikai Tanácskozó Testület ülése után el lett határozva, hogy Kina 5 éves tervet készit és az 1951-es év az 5 éves terv megindulási éve lesz. A kormány legutóbbi határozata értelmében 3 éves terv készül Kinában. A határozat megváltoztatásában döntő szerepet játszott az a körülmény, hogy a földreformot is 3 év alatt akarják végrehajtani. A földreform végrehajtása, amely egyik legfontosabb gazdaságpolitikai reformja Kinának, kétségtelenül indokolttá teszi azt, hogy az egész gazdaságpolitika kapcsolatban legyen vele. Persze más körülmények is szerepet játszanak ebben, de ez a döntő. Ezt még a lapok nem közölték s én is csak Roscsintól tudtam meg, aki jól van informálva ezekről a kérdésekről.

6./ A régi, elavult jogi viszonyok, törvények helyettesitése égetővé vált. Az uj törvények, biráskodás egyik legfontosabb láncszem az uj kinai fejlődés láncolatában. Jogi kongresszus volt, ahol megbeszélték az összes fontos, halaszthatatlanul szükséges törvények kérdéseit és legközelebb törvényhozás elébe viszik, amely után életbe fognak lépni.

7./ Nem kisebb jelentőséggel birt a pedagógusok kongresszusa. Az iskola kérdése szintén égetővé vált. Megállapitást nyert, hogy a szükséges mennyiségü káder kiképzése nagyon lassu tempóban halad előre, főleg a dolgozók alacsony politikai és általános tudása következtében. Roscsin szerint a párton belül is megmutatkozik a tanulás lebecsülése, ami

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j 10.d. ÚJ MAGYAR KÖZPONTI LEVÉLTÁR 004

ellen most erős harc indult meg a Központi Vezetőség irányitása mellett. Olyan kijelentések hangzanak el pártfunkcionáriusok részéről, hogy "mi már győztünk, mi a gyakorlatban mutattuk meg azt, hogy képesek vagyunk forradalmi feladatokat megoldani, nincs szükségünk tanulásra". Persze a pártközpont határozata következtében tanulásra van kényszeritve minden pártfunkcionárius.

8./ Az Orvoskongresszus az egészségvédelem kérdésével foglalkozott, ami Kinában szintén égető probléma. Az ottan hozott határozatok következtében nagyban ki fogják szélesiteni az egészségvédelmet, a szakképzett orvosok nevelését és általában, annak az elvnek az alapján, hogy az ember a legdrágább kincs, erőteljes egészségvédelmi politika indul meg.

9./ Taivan kérdése. Flórián elvtárs közölte velem, hogy Weiner csehszlovák sajtótudósitótól ugy tudja, hogy Taivan felszabaditására még az idén megindulnak a harcok. Én ezt kétkedve fogadtam s magam is közöltem Flórián elvtárssal, hogy ez az információ minden alapot nélkülöz ugy politikai mint aktualitás szempontjából. Roscsin szerint ez a kérdés, mint ahogy már a multkori idevonatkozó jelentésemben közöltem, elkésett s most ebben a kérdésben a politikai fronton indul erőteljesebb küzdelem. Az idén Taivan felszabaditására sor nem kerül, a nemzetközi viszonyok erre az adott pillanatban nem alkalmasak.

10./ Tibet kérdése. Éppen aznap, mikor én látogatáson voltam Roscsinnál, beszélgetett Roscsin Csu En Laj külügyminiszterrel erről a kérdésről, ugyhogy a legfrisebb hireket tudom errevonatkozólag közölni. Nevezetesen a londoni rádió hirei szerint Panikkar itteni indiai nagykövet interveniált a kinai külügyminiszternél Tibet kérdésében. A londoni rádió szerint Panikkar a tibeti kérdés békés elintézéséről tárgyalt. Csu En Laj kijelentette, hogy semmi ilyesmi nem történt vagy legalább is nem ilyen horderejü formában. Panikkar multkor beszélgetett a tibeti kérdésről, de a kinai kormánynak az álláspontja az, hogy ez belügy s ebbe nem engednek senkit beleavatkozni, még csak inditvány formájában sem. Ezt a kinaiak maguk intézik.

Ellenben Csu En Laj közölte Panikkarral, hogy biztos tudomása van arról, hogy indiai csapatokat koncentráltak Nepálban, a tibeti határ közvetlen közelében s Panikkar nyilat-

Magyar Országos Levéltár
005
XIX-J-1-j
ÚJ MAGYAR KÖZPONTI LEVÉLTÁR

10.d. 28

kozatával, mely szerint India nem áll utjában a tibeti kérdés békés elintézésének, ellentétben áll az a tény, hogy indiai katonák a határon koncentrálódnak. Panikkar persze megigérte, hogy azonnal interveniálni fog az indiai kormánynál a csapatok visszavonása ügyében. Csu En Laj egyébként mégegyszer hangsulyozta, hogy Tibet kérdése kinai belügy, amelyet ők maguk akarnak rendezni és nem kérnek semmiféle közbenjárást.

Ismeretes, hogy még ez év tavaszán egy tibeti delegáció indult el, hogy a kinai kormánnyal megtárgyalják a tibeti kérdést. Az is ismeretes, hogy az angolok mindent elkövettek, hogy ez a delegáció Pekingbe ne tudjon eljutni és állitólag tényleg nem az indiaiakon mulott, hogy a delegáció még ma is India területén várja az engedélyt, hogy továbbutazhasson. Most állitólag az engedélyt megkapták és a delegációt október elejére várják Pekingbe. Ennek megfelelően Tibet határa felé három oldalról megindult a kinai népi hadsereg felvonulása a kiindulási pont felé Tibet megszállására, éspedig északról, keletről és délről. A felvonulás állitólag október elejére befejeződik, tehát a delegációnak Pekingbe való érkezésével egyidőben az összes előkészületek megtörténnek, hogy a megállapodás létrejöttével egyszerre megindulhon a bevonulás.

1a./ A koreai támadás, az amerikai imperialisták agressziv készülődése Taivan, Vietnam és a többi távolkeleti országok ellen, ugylátszik kiterjed Kina területére is. Valószinüleg amerikai utasitásra az összes amerikai agensek és Kuomintang banditák aktivizálódtak s országszerte hajtanak végre terrortámadásokat. Az eddigi taktikával szemben uj taktikát használnak harcukban. Eddig nagyobb csoportokban harcoltak a kinai népi demokrácia ellen, most 10-15-ös csoportokba szerveződnek, hogy mozgékonyabbak legyenek, könnyebben tudjanak rejtőzködni és észrevétlenül tudják terrortámadásaikat végrehajtani.

Tekintettel arra, hogy ez részét képezi az amerikaiak távolkeleti agressziv politikájának, a kinai kormány erőteljes kézzel fogott hozzá a banditizmus kiirtásához. Az eddig folytatott liberális politikát felváltotta a banditákkal való könyörtelen leszámolás. Állitólag ezen a téren óriási sikereket értek el, a banditák látva a kormány erőskezü politikáját, ugylátszik mégis csak féltik a bőrüket, szétszóródnak és egyre kevesebb csoportmerényletek és támadások történnek.

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j 006 ÚJ MAGYAR KÖZPONTI LEVÉLTÁR

Külügyminisztériu[illegible]rk. és meghat. nagykövet

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KÖVETSÉGE
...567.../Szig.Biz.-1950.

Peking, 1950. december 7.

Tárgy: Látogatás Roscsin szovjet nagykövetnél.

December 6-án felkerestem Roscsin szivjet nagykövetet, hogy egy pár kérdést vele megbeszéljek.

Először is a koreai helyzetre vonatkozólag tettem fel kérdést. Roscsin szerint az amerikai és Li Szin Man csapatok teljes felbomlásban vannak és özönlenek dél felé. Hogy sikerül-e nekik ujabb védelmi vonalon ellenállást kifejteni bizonytalan.

Az északkoreai hadsereg és a kinai önkéntesek száma fél millió. Ez olyan erőt képvisel, amellyel szemben a felőrlődött és demoralizált amerikai és Li Szin Man csapatok valószinütlen, hogy eredményesen tudnának ellenállni.

Az amerikaiak visszavonulására jellemző még, hogy mindent elpusztitanak, a falvakat, városokat felperzselik, ugy, hogy Hitlert ezen a téren felülmulták. A hadfelszerelést és lőszert nem tudták teljesen megsemmisiteni és igy az északkoreai csapatok és a kinai önkéntesek nagy hadizsákmányra tettek szert. Nagy baj, hogy az utak el vannak torlódva és igy ez nagyban neheziti különösen a nehéz felszerelés és hadianyag utánpótlást az előrenyomuló csapatok részére. Információja szerint, több mint 5.000 esett hadifogságba, amelynek tulnyomó része amerikai. Mint érdekességet emlitette meg, hogy a népi demokratikus csapatok parancsnoksága az amerikai hadifoglyok egy részét lefegyverezve szabadon bocsátotta azzal, hogy térjenek vissza, de többet fogságba ne essenek, mert akkor sulyosabb elbirálás alá fognak esni. Az amerikai parancsnokság teljesen érthetetlenül áll ez előtt a tény előtt és nem tudja megérteni, hogy mi a szándéka a demokratikus hadsereg főparancsnokságának azzal, hogy a hadifoglyokat háboru közepette szabadon bocsátja.

Az amerikaiak reménytelen helyzetére vonatkozólag a következő körülmények vetnek érdekes fényt:

Mac Arthur október 24-én általános támadást rendelt el azzal, hogy a demokratikus csapatok ellenállását megtörve Koreát elfoglalja és betörjön Kina területére. A nyugatkoreai

Külügyminisztérium
Politikai Főosztálya,
Budapest.

ÚJ MAGYAR KÖZPONTI LEVÉLTÁR

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j 10. d. 007

32

front támadásában résztvett az 1-sö mechanizált amerikai hadosztály, a 2-es, 24-es és 25-ös amerikai gyaloghadosztály, az angol ausztráliai 27-es brigád, egy török ezred, az 1-sö, 6-os, 7-es és 8-as Li Szin Man gyaloghadosztály, összesen 100.000 fő. A keletkoreai fronton az amerikai 1-sö tengerész hadosztály, az 1-sö és 7-es gyaloghadosztály és a Li Szin Man féle 3-as gyaloghadosztály, összesen kb. 8o-9o.ooo ember, azaz összesen a támadásban 2oo.ooo főnyi csapat vett részt.

A koreai néphadsereg és a kinai önkéntes csapatok november 25-én mentek ellentámadásba, amelynek eredményeképpen a nyugati front csapatai szétverve, gyors tempóban üldözve a megfutamodott ellenséget, elfoglalták Phenjant és továbbfolytatják az üldözést.

A keleti fronton bekeritették az ellenség ottani csapatait és az 1-es számu tengerész gyaloghadosztályt csaknem teljesen megsemmisitették és részben megsemmisitették a 3-ik és 7-ik amerikai hadosztályt és a 3-ik Li Szin Man hadosztály csapatait. Erről a területről nagyon kevesen tudtak megmenekülni. Állitólag a megmaradt amerikai katonaságot páni félelem fogta el és az amerikai hadvezetőség elvesztette a csapatok feletti vezetést és rendelkezést, és ugy látszik, hogy azt még nem voltak képesek visszaszerezni.

Pekingben és ugy tudom, hogy egész Kina területén óriási tüntetések voltak Phenjan elfoglalása alkalmából. Kedden este 8 órakor terjedt el a hir Phenjan elfoglalásáról és este 9-lo órakor nagy tömegek lepték el az utcákat, feliratokkal, transzparensekkel és éltették Mao Ce Dunt, a kinai önkénteseket és a koreai népi demokratikus hadsereget. Követelték az amerikai csapatok teljes megsemmisitését és tengerbe dobását.

Kinában óriási a lelkesedés és a tömegek teljesen alátámasztják a kormány politikáját az amerikai agresszorok ellen.

Ezzel egyidőben ujból akcióba léptek az amerikaiak és angolok az itt akkreditált kapitalista államok diplomáciai képviselői utján. Panikkar, aki Bewin levelével a koreai ügyben és a tibeti kérdésben tett lépések sikertelensége után egyideig hallgatott, most ujból felkereste a Külügyminisztériumot, felajánlva közvetitését a koreai kérdés békés elintézésére. Ugy értesültem, hogy ujabb lépés történt éspedig egységes lépés az amerikaiak és angolok sugalmazására, amelyik azonban már sokkal

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j 008 10. d. ÚJ MAGYAR KÖZPONTI LEVÉLTÁR 34

szélesebb méretü. India, Pakisztán, Burma a Fülöpszigetek kormányai egységes lépést tettek Mao Ce Dunnál abban az irányban, hogy adja meg az utasitást a kinai önkéntes csapatoknak arravonatkozólag, hogy ne lépjék át a 38-as paralellt. Panikar közvetitő inditványára a Kinai Külügyminisztérium udvarias, de határozott elutasitó választ adott. Az egységes fellépésre vonatkozólag még semmi pozitiv hirem nincs. Ugy tudom, hogy a kinai kormány ezeket a közvetitő inditványokat manővernek tekinti és szilárd az elhatározása, hogy az amerikaiakat Koreából kiveri, semmiféle kompromisszumra ebben a kérdésben nem hajlandó. Ezt a véleményemet Roscsin is megerősitette.

A kinai kormány, ugy látszik, mindent számitásba vett és nyugodtan várja a fejleményeket. Érthető, hogy nagy érdeklődéssel figyelik és várják a Truman-Atlee tanácskozások eredményét. Az a véleméy alakult ki a kormánynál, hogy minél határozottabban hajtják végre azon igazságos szándékukat, hogy az amerikaiakat Koreából kiverik, annál kevesebb lehettőség van arra, hogy az amerikaiaknak sikerül a koreai háborut kiszélesiteni. U Szü Csannak az Egyesült Nemzetekben elfoglalt álláspontja teljes egészében fedi a kinai kormány politikáját, a kettő között semmiféle eltérés nincs. Az amerikaiak ijesztgetése egyáltalán nem ingatja meg a kinai kormányt elhatározásában.

Beszélgetés közben rátértem Kina gazdasági helyzetére és az 1951 évre szóló gazdasági tervre. Már előbb jelentettem, hogy 1951 évre a kinai kormány gazdasági tervet készit. A terv készitésében nagy szerepet játszanak a szovjet szakértők. Éppen ezért Roscsin értesülve van mindenről, ami a gazdasági tervet illeti. Kijelentette, hogy a gazdasági terv a háborus események következtében alapvető átdolgozásra szorult. A kinai kormány abból indul ki, hogy a legfontosabb feladat gazdasági téren, hogy a gazdasági feladatokat a népi demokrácia megvédése szempontjából kell megszabni és végrehajtani. Ha a népi demokrácia fennmarad - és ennek érdekében meg kell tenni mindent - akkor a gazdasági fejlődés a nép érdekében biztositva lesz. Ezért most a hadseregnek modern technikával való felszerelését kell elsősorban biztositani, ezt pedig alapjában a kinai hadiipernak kell előállitani. Roscsin szerint az állami jövedelem 50 %-a hadiüzemek épitésére lesz forditva. Érthető tehát, hogy ilyen alapvető változás következtében az 1951 évre szóló terv nem lesz nyilvánosságra hozva. Amennyiben sikerülni fog bizonyos adatokat megszerezni, ezt közölni fogom.

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j 009 10.d.

A hadihelyzet következtében a kinai kormánynak az az elgondolása, hogy 1951-ben egységesiteni fogja a pénzrendszert, megszüntetik az áruegységben való számitást és pénzalapra térnek át, teljes egészében nem valósitható meg.

Jelentéseimben már közöltem, hogy különféle pénzegységek vannak még: Kelet, Közép és Északkinában más pénzegység van még, mint Északkelet-Kinában, vagy Északnyugat-Kinában. Ez természetesen zavarólag hat a gazdaság fejlődésére. Roscsin szerint a nehéz helyzet ellenére a kinai gazdaság olyan erős már, hogy a pénz egységesitése lehetséges és ezt 1951-ben végre is fogják hajtani, azaz egységes pénz lesz egész Kina területén, Mandzsuriában is, legfeljebb az északnyugati területen /Szinzjan/ amelyik nem olyan lényeges, fog még megmaradni a külön pénz. Viszont az áruegységről a pénzegységre való áttérésnek az előfeltételei még nincsenek biztositva s habár ez komoly nehézséget okoz a népgazdaságnak, ez még egy időre fenn fog maradni.

Beszélgetés közben szóba került Kina jelentősége a béke megvédése és az amerikai imperialisták elleni harc szempontjából.

Azt hiszem, felesleges hangsulyoznom Külügyminiszter Urnak Kina fontosságát s ha felvetem, ezt azért tartom szükségesnek, mert követségünk személyzettel való ellátása nem fejezi ki ezt. A felgyült tapasztalatok, amelyeket ittlétünk alatt szereztünk ugy mi, mint a kereskedelmi kirendeltség és a kereskedelmi tárgyalások alatt a kereskedelmi delegáció, azt mutatják, hogy mi bizonyos mértékben lebecsültük az itteni lehetőségeket.

Gazdasági kapcsolatunk Kinával széles lehetőségeket biztosit a magyar ipar fejlesztésének és felhivom Miniszter Ur figyelmét arra, hogy szükségesnek látom ezt a kérdést a Párt Központi Vezetőségével, valamint a szakminisztériumokkal közölni, hogy esetleg egy bizottság alakuljon ennek kiértékelésére, mert lehetséges, hogy a magyar iparfejlesztésnek ennek következtében bizonyos megváltoztatása is szükségesség válik. Az a tény, hogy Kinában egy sor magyarvonatkozásu brosurát adtak ki és cikkeinket többé-kevésbbé könnyen tudjuk elhelyezni, sőt mint több jelentésből kitünik, a kinai kulturszervek kezdeményezéséből szükségessé vált anyagokkal való ellátását nem tudjuk biztositani, mutatja, hogy a kulturfronton - amelynek politikai jelentőségét nem tartom szükségesnek külön hangsulyozni - szintén óriási lehetőségeink vannak, amelyet nem vagyunk képesek kihasználni, egy-

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-f010 10.d. 36

részt azért, mert a követség személyzete kicsi erre, másrészt még nem tudtuk jól megszervezni kulturkapcsolatainkat. Azt sikerült elérni, hogy Magyarországot ma már általában ismerik és kezdik értékelni. Nem szabad szonban abba a hibába esni, hogy a kezdeti sikerek miatt elkapassuk magunkat és ne vegyük észre, hogy nekünk ezeket a sekereket jól átgondolt, szervezett munkával fokozni kell. Ehhez pedig elsősorban több használható, hozzáértő emberre van szükségünk.

A csehszlovák kormány az utóbbi időben egész csomó emberrel bővitette ki kinai követsége létszámát, mert szükségesnek látta Csehszlovákia érdeke szempontjából minden fronton feléélénkiteni a munkát. Ugyanezt tapasztalom a lengyel követségen. Ezen a téren lemarad a román követség, a bolgár követségről nem beszélve, mert azok csak most, a napokban érkeztek meg. A román követség az utóbbi időben [redacted] szintén erőteljesebb munkát fejtett ki a kulturkapcsolatok kiszélesitése terén: erre vall a nagy román kiállitás, amelyet már [redacted] jelentettem, amelyet már Pekingben és Sanghajban megtartottak. Hibájuk az, hogy habár kiállitásuk monumentális, nem tudják megszervezni a megfelelő sajtópropagandát. Ezért kiállitásuknak sokkal kisebb a visszhangja Pekingben éppen ugy, mint Sanghajban, mint a mienké volt. A sanghaji kiállitásról pl. eddig az ideig két kid rövid hirecske jelent meg a lapokban, amelyek közül az egyik röviden közli, hogy a román kiállitás megnyilt, a másik pedig, hogy megérkezett a román nagykövet is. Ezzel szemben ha átnézik a mi kiállitásunkkal kapcsolatos jelentésekhez mellékelt sajtóhireket, megállapitható, hogy kisméretü kiállitásunk ellenére összehasonlithatatlanul jobb.

A román nagykövet, amikor meghallotta, hogy Go Mo Zso Budapesten van, szinte sértődött hangon jelentette ki előttem Roscsin szovjet nagykövetnek, hogy miért hagyják ki Bukarestet. Go Mo Zso járt Varsóban, Párágában, Budapesten, de valahogy elkerüli Bukarestet. Ugy látszik nem érti, hogy ezt mesterségesen csinálni nem lehetet és Go Mo Zso csak azért van Budapesten, mert az akadémiai hétre, amelyre a magyar kormány meghivót küldött a kinai kormánynak, az utóbbit delegátusként küldte hozzánk.

Mindent egybevetve kérem Külügyminiszter Urat, hogy a legutóbbi futárpostával küldött személyi igényeit a követségnek lehetőleg teljes egészében és minél előbb teljesitse.

rk. és megbt. nagykövet.

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j-011 10.d.

Szig.biz. (Pol) + M + B (4)

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG
KÖVETSÉGE

Peking, 1951. január 1o.

Tárgy: Látogatás Roscsin szovjet nagykövetnél.

..577../Szig.biz.-1951.

Január 6-án meglátogattam Roscsin szovjet nagykövetet, hogy az 1951 évi tervprogram, költségvetésre vonatkozólag bizonyos információkat kérjek. Egyuttal felvetettem az 195o évi költségvetés kérdését is.

Roscsin közölte, hogy az 195o évi költségvetés egyensulyban van. A december 29-én tartott kormányülésen a pénzügyminiszter beszámolójában kijelentette, hogy az 195o évi költségvetést sikerült egyensulyba hozni. A Pénzügyi és Gazdasági Tanács ülésén megállapitották, hogy a vasut - ugy a teher, mint a személyszállitás, valamint a vasutépités terén - az 195o évi tervet tulteljesitette. Ugyanez áll az összes állami üzemekre, de végérvényes számok még nincsenek s mihelyt tudomásomra fog jutni, azokat utólag közölni fogom.

Az 1951 évi költségvetés még nincs teljesen kész. Most folyik a számszerü adatok összeállitása és még a végleges összeg sincs számszerüleg megállapitva. Az eddigi munkálatok során csak a százalékarányokat állapitották meg. Itt is lehetnek még kisebb eltolódások, azonban nagyjában és egészében ez már el lett fogadva.

A százalékarányra vonatkozólag a következőket tudtam meg: hadsereg 48.5 %, utána következik a nehézipar, amelynek százaléka még nem pontos, de melynek egy nagy része szintén a hadsereg szükségleteit kell, hogy fedezze. Utána sorrendben a textilipar következik, mint a legnagyobb százalék; ez érthető is, ugyanis Kinában a dolgozók fizetésüket legnagyobbrészt természetben kapják és igy az állami hivatalnokok, munkások ruhaellátása az államot terheli. Ennek kielégitése elsőrangu államérdek és ezért a textilipar fejlesztésére az 1951-es évben nagy sulyt helyeznek. Százaléksorrendben a közlekedésügy következik.

./.

SZIGORÚAN BIZALMAS

MAGYAR KIR. KÖZPONTI LEVÉLTÁR
ÉRK. 1951 MÁR 6.
00131

Külügyminisztérium
Politikai Főosztálya.
B u d a p e s t.

Magyar Országos Levéltár
MAGYAR KIR. KÖZPONTI LEVÉLTÁR
012 XIX-J-1-f 10. d.

39

A gazdasági fejlődés, ellátás zavartalan biztositása, valamint a hadiszükségletek ellátása nagy erőfeszitést követel különösen a vasuttól, melynek gördülőanyagát nagymértékben kell emelni. Emellett be akarják fejezni a Cuncin-Csendu-Szián vasutvonalat, hogy igy a szicsuani gazdag területet bevonják az egész kinai vasuthálózatba. Több kisebb vasutépitkezés is - amely főleg már megkezdődött - befejezést fog nyerni.

A kinai kormány 1951-ben be akarja fejezni a már megkezdett vizszabályozási munkálatokat és mint a Huajhe folyó medencéjének árvizmentesitése - amely elsőrangu fontosságu - teljes gőzzel fog folyni. Erre a célra is nagyobb összeget irányoztak elő az 1951 évi költségvetésben.

A többi tárcák kevesebb összegeket fognak kapni és ha majd az adatok rendelkezésemre fognak állni, szintén közölni fogom.

A tervprogramra vonatkozólag Roscsin közölte, hogy most végzik rajta az utolsó simitásokat, de még nincs teljes egészében kész.

Roscsin felvetette beszélgetésünk folyamán a dollárnak decemberben és januárban történt leértékelését. Decemberben és januárban a kinai kormány 15.5 %-ban csökkentette a dollár értékét. Roscsin kijelentette, hogy nem érti, mire alapozza a kinai kormány ezt a nagy dollárleértékelést és kiváncsi volt az én véleményemre. Én nem akartam egyenes választ adni és kitértem a válasz elől, sejtve azt, hogy ő mire céloz. Egyik jelentésemben már közöltem, hogy a kinai elvtársak nehézményezik a rubel vásárlóerejének nagy eltérését a Szovjetunióban és Kinában, amely véleményük szerint 10-30-szorosáig nagyobb Kinában, mint magában a Szovjetunióban. Erről magánhasználatra könyvet is bocsátottak ki. Ezért én - ismerve a kérdés kényes voltát - nem akartam választ adni. Egyébként is nem vagyok benne annyira a dolgokban, hogy pontosan tudjam megállapitani, hogy mi célja van a kinai kormánynak a dollár értékének ilyen nagyméretü leszállitásával.

Hivatalos kimutatás szerint 1950-ben ha lassu is, de mégis állandó emelkedő tendenciát mutattak a közszükségleti cikkek árai, ami összesen 87 %-ot tesz ki. Nyilvánvaló, hogy a juan vásárlóereje csökkent. Itt nem emlitem meg azon áruk árainak emelkedését, amelyek nem tartoznak közvetlenül a tömegszükségleti cikkekhez. Ha figyelembe vesszük, hogy az

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-j 013

építési anyag árai sok esetben 2-3oo %-ot is kitesznek, megállapitható, hogy egy általános áremelkedő tendenciáról van szó.

Roscsin látva, hogy én kitérek a válasz elől, saját véleményét a következőkben fejtette ki: az amerikai embargo következtében és általában a kinai kormány, hogy a kapitalista államokkal fennálló kereskedelmi kapcsolatait a minimumra csökkentette, nem szenved valutahiányban, ellenkezőleg, valutafeleslege van. Másrészt az itt akkreditált külföldi államok követségei, kereskedelmi kirendeltségei és főleg a nagyszámu szovjet specialisták ellátására az egyes államok nagyobb valutaösszegeket hoznak be és ennek következtében a dollárlérték elés bizonyos pluszt jelent a kinai gazdaságnak. Itt véleményem szerint Roscsin egy kicsit tulló a célon, mert ő ezt az összeget tizmilliókra becsüli. Bármennyire is kissé tulhajtott Roscsin állitása, ebben az állitásban az igazságnak egy bizonyos része meg van. Roscsin ezzel kapcsolatban még kifejtette, hogy a vallutaleértékelés következtében a követségi alkalmazottak fizetése nagymértékben csökkent és nagy az elégedetlenség közöttük. Az elégedetlenség nagymértékben megmutatkozik a Kinában tartózkodó nagyszámu specialisták között is, akiket szintén érzékenyen érint a valutaleértékelés. Ahogy Roscsin mondja, olyan hangok is vannak: "Na kakovo csorta mnye zdálosz Kitáj", szószerint magyarban: "Mi az ördög, nincs nekem szükségem Kinára". Kérdezte, hogy én hogy állok a kérdéssel. Én elmondtam neki - mint ahogy azt 47o/biz.-195o számu jelentésemben is irtam - hogy előterjesztést tettem kormányomnak, hogy az augusztus elején megállapitott forint értéknek megfelelő juan mennyiséget állapitsák meg nekünk fizetésképpen és ebben az esetben a valutaleértékelés bennünket addig az ideig, amig nagyobb áremelkedés nincs, nem érint.

Ezzel kapcsolatban mégegyszer kérem Külügyminiszter Urat, hogy ezen előterjesztésemet jóváhagyni szíveskedjék, mert nem akarom, hogy nálunk is bizonyos mértékben jogos elégedetlenség kapjon lábra. Erre annál is inkább szükség van, mert a mi fizetésünk általában kisebb a többi államok követségeinek hasonló alkalmazásban lévő alkalmazottainak fizetésénél. Február 1-én fizetést kell eszközölni és szeret-

ÜJ MAGYAR KÖZPONTI LEVÉLTÁR

41

Magyar Országos Levéltár XIX-J-1-f 10.d. 014

ném, ha eddig az ideig Külügyminiszter Ur jóváhagyása megérkezne.

Táviratilag már jelentettem, hogy a kinaiak az amerikaiaknak a kinai vagyon befagyasztására válaszképpen az itteni amerikai vagyont és betéteket zárolták, illetve állami ellenőrzés alá vették. Ennek következtében az amerikai érdekeltségü üzemek vezetőit elbocsátották és utleveleket is kaptak Kina elhagyására. A többi alkalmazottakat - akiknek nagyrésze szintén el akart utazni - a kinai kormány nem bocsátja el addig az ideig, amig a leltározás meg nem történik, gondolva itt arra, hogy egyeseket esetleg bünös manipulációk is terhelik, akiket esetleg felelősségre vonnak.

Ezzel egyidőben az amerikai misszionáriusok is tömegesen hagyják el az országot. Ez kapcsolatban van azzal, hogy az összes amerikai intézeti, kolostori és egyházi vezetőket elmozditották helyükről és az egyház élére kinai származásu hivőket állitottak. Ehhez természetesen hozzájárul az is, hogy az amerikai kolostorok tulajdonképpen az amerikai imperialisták kémközpontjai voltak. A kinai államvédelmi szervek több ilyen kémközpontot lepleztek le, mint pl. a guanduni amerikai kolostor tagjait, akiknél a pincében 8oo fegyvert találtak. Itt 2oo misszionáriust tartóztattak le.

Tibet felszabaditása a nehéz terepviszonyok következtében igen lassan halad előre, de a népfelszabaditó hadsereget mindenütt kitörő örömmel fogadják. Jellemző a viszonyokra, hogy Kina megbizottja megérkezett Lhasszába, ahol nagy ünnepség keretében fogadták, a "Dalai Láma" pedig Indiába szökött.

Magyar Országos Levéltár
XIX-J-1-j

Koreai helyzet:

Végre szóba került a koreai helyzet. Roscsin közölte, hogy habár a koreai népi hadsereg a kinai önkéntesekkel együtt sulyos csapást mért az amerikai betolakodókra és elfoglalták Szeult, a kinai kormány nincs megelégedve a legutóbbi harcok eredményeivel. Ismeretes, hogy a kinai csapatok keleten bekeritették ~~es amerikai~~ az amerikai csapatok keleten müködő egész haderejét, azonban mert ezen a területen főleg délkinai csapatok harcoltak, akik nem birják a hideget, nem tudták végrehajtani ezeknek a csapatoknak megsemmisitését célzó hadparancsot, ugy hogy erről a területről az amerikaiak kb. 6o.ooo főnyi

Magyar Országos Levéltár

csapatot ki tudtak szállitani. A második hiba a nyugati és központi fronton harcoló amerikai csapatokkal szembeni hadmüveletnél volt. A hadseregparancsnokság abból a feltevésből indult ki, hogy az amerikaiak a 38-as paralellt körömszakadtáig védeni fogják. Ezért nagyobb csapattesteket vonultattak fel megfelelő nehézfelszereléssel. Ez kétheti késést vont maga után. Az amerikaiak azonban látva a néphadsereg óriási fölényét, kiadták az utasitást a gyors visszavonulásra és sikerült csapataik nagyrészét hátravonni és félkörben felállitani Szeul védelmére. Majd mikor Szeul védelmének reménytelensége is nyilvánvalóvá vált, a 24-ik hadosztályt felállitotta hátvédnek és Szeult is kiüritették, csapataikat pedig hátravonták. Ennek következtében az amerikaiaknak részben sikerült bizonyos presztizs- és politikai veszteséggel haderejüket megmenteni az elpusztulástól.

Most a Kingan folyó mentén igyekeznek védelmi vonalat szervezni az ellenállásra. Roscsin szerint ennek a harcnak a kimenetele nem kétséges, de nyilvánvaló, hogy nagyobb küzdelemre van kilátás, hacsak a Kingan folyótól délre levő 4 koreai néphadseregbeli hadosztály, amely a különféle partizáncsapatokból szerveződött, nem teszi lehetetlenné az amerikaiak utánpótlását és a zavartalan védelem megszervezését.

rk. és megbat. nagykövet.

016

Magyar Országos Levéltár

XIX-J-1-j 10. d.

43